

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Číslo 356
15. července 2019

V tomto čísle naleznete

Úvodník státní tajemnice
Mileny Hrdinkové

Doporučení Konventu: Vnější
vztahy EU s partnery

Výsledky zasedání Rady pro za-
městnanost a sociální politiku

Výsledky zasedání Rady pro fi-
nanční a hospodářské věci

Volby do výborů Evropského
parlamentu

Volba předsedkyně Evropské
komise v parlamentu

Rámcové pozice

Program evropských institucí

Milí čtenáři,

tento týden se ještě před letní přestávkou v Bruselu a Helsinkách uskuteční zasedání Rady EU. Také Evropský parlament se ve Štrasburku sejde na svém druhém plenárním zasedání v novém složení, příští týden pak budou ještě pokračovat schůze jednotlivých výborů.

Již včera proběhlo v Bruselu zasedání Rady pro zahraniční věci. Ministři měli na programu diskuzi o aktuální situaci v Súdánu, Venezuele nebo Etiopii, projednali také aktuální vývoj kolem dohody s Íránem o jaderném programu (JCPOA), závěry o Iráku s ohledem na situaci po loňských parlamentních volbách a v kontextu rostoucího napětí v regionu a věnovali se také vnějším aspektům migrace. Vedle ministrů zahraničí jednali v Bruselu včera také ministři zemědělství. Rada pro zemědělství a rybolov se seznámila s prioritami a pracovním programem finského předsednictví a vedla výměnu názorů o reformě společné zemědělské politiky, především o aspektech souvisejících s životním prostředím a klimatem. Ve čtvrtek se pak koná zasedání Rady pro obecné záležitosti. Na programu jednání jsou priority finského předsednictví, výměna názorů o nově přijaté strategické agendě na období 2020 – 2024 a hodnocení aktuální situace v oblasti právního státu v Polsku v návaznosti na rozsudek Evropského soudního dvora týkající se polského zákona o Nejvyšším soudu. Očekává se také, že zástupci Komise ministrům předloží nové sdělení o dalším posilování právního státu v rámci EU. V Helsinkách, coby hlavním městem předsednického státu, proběhne ve čtvrtek a v pátek neformální zasedání ministrů spravedlnosti a vnitra.

Jednat budou mimo jiné o budoucnosti migrační politiky EU, hybridních hrozbách, umělé inteligenci v oblasti výkonu práva, posilování právního státu nebo spolupráci v trestních i civilních věcech.

Ve Štrasburku se od pondělí do čtvrtka koná již druhé červencové plenární zasedání. Hlavním bodem programu je dnešní výměna názorů s kandidátkou na post předsedkyně Evropské komise Ursulou von der Leyen, během níž by měla představit svou vizi a plány na příštích pět let. Ve večerních hodinách pak bude následovat hlasování o její nominaci. Aby se Ursula von der Leyen předsedkyní Komise stala, bude potřebovat, aby ji podpořilo nejméně 376 poslanců. Ve středu pak Evropský parlament vyslechne dva kandidáty na post komisaře, kteří by měli nahradit stávající členy Komise, kteří byli zvoleni poslanci. O náhradnících, Estonce Kadri Simson a Rumunovi Ioanovi Mircea Pașcu, se bude ve čtvrtek hlasovat. K dalším bodům programu patří hodnocení výsledků rumunského předsednictví a představení priorit a programu předsednictví finského, provádění Globální strategie EU nebo debata o humanitární pomoci ve Středomoří.

Priority finského předsednictví a složení nové Komise spolu s obsazením dalších klíčových postů v institucích EU byly také tématy dnešního pracovního oběda velvyslanců členských zemí EU a předsedy vlády, které uspořádal finský velvyslanec. Finsko se předsednictví ujímá v období, které je klíčové pro budoucí směřování EU. Vedle vlastních priorit se bude muset věnovat také otázce brexitu a nesnadnému vyjednávání o víceletém finančním rámci.

Doporučení Konventu: Vnější vztahy EU s partnery

Národní konvent o EU vydal doporučení vzniklá na základě kulatého stolu z 28. června 2019, jehož tématem byly vztahy EU s vybranými vnějšími partnery (zejm. USA, Čína, Írán) z perspektivy ČR. Diskuze se zúčastnili zástupci státní správy, akademické, sociální a hospodářské sféry, společně se zástupci evropských institucí, neziskového sektoru, ekologických organizací a dalšími účastníky. Odborným garantem kulatého stolu byla Asociace pro mezinárodní otázky.

Evropská unie patří k zastáncům **multi-laterálního světového řádu**, opírajícího se o normy a pravidla. Tento světový řád je nicméně stále razantněji zpochybňován novými globálními hráči, mezi nimiž přední místo zaujímá Čína. USA v současnosti toto světové uspořádání, s příchodem administrativy prezidenta Trumpa, začínají opouštět. Tento fakt je podtrhován zejména izolacionistickými opatřeními, které oslabují transatlantické vazby. Evropská unie na nastalou situaci reaguje snahou

/Pokračování na s. 2/

o **posílení společné zahraniční a bezpečnostní politiky** a nových strategických vztahů nejenom s Čínou.

Debata u kulatého stolu byla rámována **třemi diskuzními okruhy** zaměřujícími se na konkrétní státy. V otázce **Číny** se vedla zejména rozprava nad oblastmi, kde se Čína může stát partnerem EU ve snaze o hledání řešení globálních výzev. V kontextu vztahů mezi **EU a USA** byl další diskuzní okruh zaměřen na postoje EU k současné otázce transatlantických obchodních vztahů a obranné spolupráce. Třetím tématem byl konflikt **USA s Íránem**, zaměřující se zejména na otázku pozic České republiky a Evropské unie k sankcím vůči Íránu a íránské jaderné dohodě.

Národní konvent o EU vydal na základě diskuze **5 doporučení**. Dle vydaných doporučení je nezbytné, aby **společná zahraniční a bezpečnostní politika EU byla jednotná**. Zároveň je důležité, aby do její formulace byly **zahrnuty všechny členské státy**. Zveřejněná doporučení také reflektují **důležitost zachování multilaterálního rámce mezinárodního systému** a mezinárodního řádu založeného na jasných a předem definovaných hodnotách. Ve vztahu

k USA by EU měla **usilovat o působení na různých úrovních americké politiky**, tzn. soustředit se nejenom na legislativní tělesa, ale i na jednotlivé americké státy či sektor businessu. V otázce přístupu k Číně je nezbytné vycházet z premisy **odlišného hodnotového zakotvení Číny od EU**. V ekonomických vztazích s Čínou je třeba aby EU dbala na **reciprocitu vzájemných opatření** a také **formulaci svého vztahu k Číně ve spolupráci s USA**. Posledním doporučení, vztahujícím se k Íránu, je jednoznačná **podpora snahy o zabránění eskalace konfliktu mezi USA a Íránem**. EU by v tomto směru měla přispět k nalezení kompromisu, který bude obsahovat nějakou formu ekonomické spolupráce s Íránem.

Úplné znění závěrů a doporučení je k dispozici na stránce www.narodnikonvent.eu. Pro další informace o příštích kulatých stolech, podkladové dokumenty a další materiály včetně videí můžete také navštívit účty na sociálních sítích - Twitter: @KonventEU, Facebook: Národní konvent o EU a Instagram: #Narodnikonvent.

/J. Sochor/

Výsledky zasedání Rady pro zaměstnanost a sociální politiku > Rada

Dne 8. července 2019 se v Bruselu uskutečnilo zasedání Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele, část zaměstnanost a sociální politika. Delegaci České republiky vedla náměstkyně ministryně práce a sociálních věcí Martina Štěpánková.

Rada zahájila své jednání politickou debatou na téma „**Ekonomika blahobytu**“. Tato diskuse byla uvozena prezentací zprávy OECD, kterou přednesl generální tajemník OECD José Angel Gurría. Ve svých vystoupeních pak ministryně a ministři plně **podpořili toto téma** jakožto prioritu EU **v rámci agendy zaměstnanosti a sociálních věcí**, která vyžaduje komplexní přístup postavený na evropském pilíři sociálních práv a zaměřený na inkluzivní růst pro všechny občany EU. Pro naplnění této priority bude nutné lépe propojit a koordinovat všechny relevantní politiky (zejména ekonomické a sociální). V tomto směru ministryně a ministři dále ocenili **kvalitu již existujících evropských struktur** (evropský semestr, strategie Evropa 2020, monitorovací nástroje v sociální oblasti - především sociální scoreboard) a vyzdvihli **potřebu zvýšení a zkvalitnění sociálních investic do lidského kapitálu**.

Poté Rada projednala jednotlivé body **evropského semestru 2019**. Nejprve byla schválena specifická **doporučení jednotlivým členským státům (CSR)** v oblasti **zaměstnanosti a sociálních věcí** na rok 2019, na závěr bylo schváleno rozhodnutí Rady o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států. K tomuto bodu vystoupilo

pouze Maďarsko, které vyjádřilo nesouhlas se zařazením otázky nezávislosti justice na svém území do doporučení pro tento rok.

Následovala druhá politická debata na téma „**Čistá planeta pro všechny – Evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky – aspekty zaměstnanosti**“. V diskusi se ministryně a ministři shodli na tom, že **přechod na nízkouhlíkovou a klimaticky neutrální ekonomiku** sebou přináší **příležitosti**, ale zároveň také mnoho výzev. Negativní dopady mohou postihnout především méně rozvinuté regiony, ohrožené a znevýhodněné skupiny a vrstvy populace spojené s energeticky náročnými průmyslovými odvětvími. Pozitivem může naopak být, že tento **přechod má potenciál** posloužit jako „**motor**“ **tvorby nových pracovních míst**, inkluzivního ekonomického růstu a rozvoje inovací a digitalizace. Bude nutné věnovat pozornost investicím do lidského kapitálu, a to především v souvislosti s celoživotním vzděláváním potřebným k nabývání odpovídajících dovedností. Proto bude také **zapotřebí vybudovat robustní systém předvídání dovedností** potřebných na trhu práce a adaptovat aktivní politiky zaměstnanosti. Do těchto procesů by pak měli být zapojeni evropští i vnitrostátní sociální partneři.

/Jan Matera/

Výsledky zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci > Rada

Dne 9. července 2019 se v Bruselu sešli poprvé pod vedením finského předsednictví ministři financí na jednání Rady pro hospodářské a finanční věci. Ministři se věnovali zejména evropskému semestru a financování rozpočtu EU. Českou delegaci vedla náměstkyně ministryně financí Lenka Dupáková.

Před samotným jednáním Rady byla na pracovní snídani ministrů podána informace z jednání euroskupiny. Hlavním tématem byla diskuse k návrhu o tzv. **nových vlastních zdrojích rozpočtu EU pro víceletý finanční rámec EU na roky 2021-2027**. Komise představila možné další návrhy na nové vlastní zdroje, které by měly vazbu na oblast klimatu či vnitřního trhu. Většina **ministrů vyjádřila otevře-**

nost se návrhy na nové vlastní zdroje rozpočtu EU na příštích jednáních zabývat.

Na samotném zasedání Rady pro hospodářské a finanční věci finský ministr financí představil priority předsednictví v hospodářské a finanční oblasti pro nadcházející pololetí. Hlavní důraz bude kladen na **řešení otázky změny klimatu**. Dále ministři **potvrdili nominaci Christine Lagardové** na post prezidentky Evropské centrální banky dle rozhodnutí lídrů v rámci červencové Evropské rady. Rada také **schválila letošní doporučení Rady v rámci evropského semestru**.

/Pokračování na s. 3/

V závěru jednání informoval nizozemský ministr financí své kolegy o **výsledcích konference ke stanovování cen uhlíku a daních z letecké dopravy**, která proběhla v Haagu na závěr června.

Dle **České republiky** by se diskuze nad podobou příjmové strany rozpočtu EU měla odvíjet od **klíčového principu zjednodušení systému financování**. Rozpočet EU by tak měl být financován pouze **tradičními vlastními zdroji**, jakými jsou například **cla**, a dále **zdrojem z hrubého domácího důchodu**, který nejlépe vystihuje ekonomickou vyspělost členských států a zaručuje spravedlivé rozdělení fi-

nanční zátěže. Nicméně, stejně jako většina členských zemí, i **Česká republika vyjádřila otevřenost** se případnými **návrhy nových vlastních zdrojů rozpočtu** zabývat, otevření diskuse by však nemělo přinést zpoždění v přijetí dohody k víceletému finančnímu rámci.

Příští zasedání Rady EU ve formaci ministrů financí a hospodářství proběhne 10. října 2019 v Lucemburku, v půli září mu bude předcházet společné neformální zasedání ministrů a guvernérů centrálních bank.

/M. Ondičová/

Volby do výborů Evropského parlamentu > Evropský parlament

Poslanci výborů Evropského parlamentu ve středu 10. července vybírali své předsedy a čtyři místopředsedy na nadcházejícího 2,5 roku. Ve volbách do předsednictva výborů uspěli také tři čeští poslanci. Stejně jako v předchozím legislativním období v předsednictvech nezasednou poslanci euroskeptické frakce Identita a demokracie (dříve ENF).

Prvním místopředsedou výboru pro mezinárodní obchod (INTA) se stal **Jan Zahradil** (ODS, ECR), stejnou funkci bude v hospodářském výboru (ECON) zastávat **Luděk Niedermayer** (TOP09/STAN, EPP). **Martina Dlabajová** (ANO, RE) i v novém legislativním období zasedne ve výboru pro rozpočtovou kontrolu (CONT), který ji zvolil třetí místopředsedkyní. O místo v předsednictvu ve výboru pro zaměstnanost a sociální věci (EMPL) se uchází také poslanec **Tomáš Zdechovský** (KDU-ČSL, EPP), EMPL však po opakovaném zamítnutí polské kandidátky **Beaty Szydło** (PiS, ECR) do funkce předsedkyně výboru volbu předsednictva již podruhé odložil.

Právě nezvolení bývalé polské premiérky Szydło vyvolalo nesouhlasné reakce mezi pravicovými a konzervativními poslanci. Frakce **Evropští konzervativci a reformisté** (ECR) varovala, že kvůli výsledku hlasování v EMPL nemusí respektovat dohodu evropských lídrů o obsazení vrcholných postů v EU a **může odmítnout nominaci Ursuly von der Leyen** do funkce předsedkyně Evropské komise. Odmítnutí Szydło je výsledkem zejména závazků socialistů, liberálů a zelených, kteří odmítají podpořit kandidáty ma-

darské a polské vládní strany s ohledem na údajné porušování principů právního státu v jejich zemích. Frakce ECR však i tak získala sedm místopředsednických pozic (včetně Jana Zahradila) a předsednictví v rozpočtovém výboru (BUDG).

Ani jedno místo v **předsednictvu výborů nezískala euroskeptická Identita a demokracie (ID)**. Její poslanci neuspěli v kandidatuře na předsedu výboru pro zemědělství a rozvoj venkova (AGRI), výboru pro právní záležitosti (JURI) ani podvýboru pro bezpečnost a obranu (SEDE). Ač by se podle jednacího řádu Evropského parlamentu při volbě předsedů mělo dbát na poměrné zastoupení všech politických názorů, proevropské strany obsazení předsednictev výborů brání již od ustavování předchozího parlamentu v roce 2014.

Komplikace při volbě předsedů výborů působila také podmínka na zastoupení obou pohlaví v předsednictvu. Výbor pro zahraniční věci (AFET) a regionální rozvoj (REGI) volby místopředsedů odložily kvůli absenci ženských kandidátek. Předsednictvo musí ještě doplnit také výbory AGRI, CULT, LIBE a AFCE.

Nejvíce z pozic předsedů 19 výborů a 2 podvýborů Parlamentu (bez výboru EMPL) zatím získala Evropská lidová strana (EPP) s 8 předsedy, socialisté (S&D) mají 5 předsedů, Obnova Evropy (RE) 4, Zelení/ESA 2 a ECR a levicová GUE/NGL po jednom předsedovi.

/K. Votavová/

Volba předsedkyně Evropské komise v parlamentu > Evropský parlament

Jedním z prvních úkolů Evropského parlamentu po volbách je zvolení nového předsedy Evropské komise. Prezidenti a premiéři zemí EU navrhli 2. července do čela Komise německou ministryni obrany Ursulu von der Leyen.

Aby se Ursula von der Leyen mohla stát historicky první předsedkyní Evropské komise, musí v Evropském parlamentu získat absolutní většinu hlasů všech poslanců. Termín volby je plánován na **úterní odpoledne** v návaznosti na dopolední debatu, kdy představí svou vizi a plány, které by chtěla v čele Komise v následujících pěti letech realizovat. První kroky Ursuly von der Leyen po její nominaci Evropskou radou směřovaly do EP, kde se v uplynulém týdnu snažila získat co nejširší podporu mezi europoslanci.

Za nejvíce jistou je považována **podpora její vlastní frakce Evropské lidové strany (EPP)**, a to i přes výhrady ke způsobu její nominace, kdy **nebyl respektován princip spitzenkandidátů**. Poslanci socialistické frakce **Progresivní aliance socialistů a demokratů (S&D)** zůstávají v otázce podpory **nejednotní**. Frakce předložila von der Leyen dopis s požadavky týkající se mimo jiné boje s klimatickou změnou, udržitelnosti sociálního modelu, spo-

lečného zdanění, udržitelné obchodní politiky, migrace, rovných příležitostí mužů a žen a budoucnosti EU. Liberální **Obnova Evropy (RE)** také **zaslala kandidátce písemné priority** frakce, kterými budou např. ochrana vlády práva, uskutečnění konference o budoucnosti EU, větší klimatické závazky EU, podpora investic a rozvoj evropské obranné spolupráce. Jednou z podmínek, kterou si **Obnova Evropy klade, je získání pozice první místopředsedkyně** v nové Evropské komisi pro vedoucí kandidátku frakce Margrethe Vestager, tedy stejně vysoké pozice, jakou má získat vedoucí kandidát socialistů Frans Timmermans. **Podpora kandidátky frakcí RE** není podle slov jejího předsedy Daciana Ciološe **vůbec jistá. Ursula von der Leyen** v odpovědích oběma frakcím **vyjadřuje podporu** velké části těchto požadavků zejména v otázce klimatu, prosperity, digitální ekonomiky, vlády práva, genderové vyváženosti, sociálního pilíře, udržitelné obchodní politiky a budoucnosti EU.

Částečnou **podporu** by Ursula von der Leyen mohla v úterním hlasování získat od frakce **Evropských konzervativistů a reformistů (ECR)**, se kterou v uplynulém týdnu

/Pokračování na s. 4/

diskutovala zejména otázky týkající se bezpečnosti, migrace, vlády práva, brexitu a celkové budoucnosti EU. Naopak frakce **Zelených a Evropské svobodné aliance** (Greens/EFA) **kandidátku nepodpoří**. Po společném setkání vyjádřili spolupředsedové frakce Ska Keller a Philippe Lamberts politování nad jejími nedostatečnými ambicemi v otázce klimatu, sociální spravedlnosti a vlády práva. Frakce **Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice** (GUE/NGL) bude také **hlasovat proti** jejímu zvolení. Martin Schirdewan, předseda GUE/NGL, po jednání své frakce s kandidátkou prohlásil, že GUE/NGL u kandidátky postrádá vize založené na sociální sprave-

dnosti a lidských právech, výhrady má také ke způsobu, jakým byla nominována. EU by podle něj pod jejím vedením pouze prohlubovala chronické problémy, kterým čelí. Krajně pravicová frakce ID kandidátku většinově také spíše nepodpoří.

V případě, že požadovanou většinu kandidátka nezíská, bude muset **Evropská rada do jednoho měsíce navrhnout jiného kandidáta**, o kterém by Evropský parlament hlasoval pravděpodobně na plenárním zasedání v září. Pokud Parlament Ursulu von der Leyen potvrdí, začne sestavovat svůj tým.

/J. Linková/

Rámcové pozice schválené v 28. týdnu > Informace

Rámcová pozice k doporučení pro rozhodnutí Rady o zmocnění k **zahájení jednání o zřízení regionální organizace pro řízení rybolovu** nebo o vytvoření nástroje za

účelem **zachování a řízení živých mořských zdrojů ve středozápadním Atlantickém oceánu**.

(vypracovalo Ministerstvo zemědělství)

Program evropských institucí, 15. až 22. července > Informace

Rada pro zahraniční věci, 15. července

Aktuální situace v Íránu, projednání postupu EU v otázce smlouvy o íránském jaderném programu (JCPOA), diskuze o Iráku a Středoafričské republice, závěry k Iráku a k prioritám EU pro nadcházející Valné shromáždění OSN.

Rada pro zemědělství a rybnářství, 15. července

Diskuze o environmentálních a klimatických aspektech souvisejících s reformou Společné zemědělské politiky. Zpráva Komise pro cukr.

Plenární zasedání ve Štrasburku, 15.—18. července

Hlasování o kandidátce na post předsedkyně Evropské komise Ursule von der Leyen, diskuze o výsledcích rumunského předsednictví a rozprava o prioritách nastupujícího finského předsednictví, debata o Globální strategii

EU, situaci ve Venezuele, Perském zálivu, Moldávii, humanitární pomoci ve Středomoří, kvalitě vzduchu ve městech EU, situaci v Hong Kongu, situaci na hranici USA a Mexika a situaci v Rusku a na Ukrajině.

Zasedání kolegia komisařů, 16. července

Sdělení plánu o posílení mechanismu vlády práva v rámci EU a 19. zpráva o vývoji bezpečnostní unie.

Zasedání Rady pro obecné záležitosti, 18. července

Představení priorit pro nadcházející finské předsednictví a vyjednávání o víceletém finančním rámci pro roky 2021-2027, diskuze o implementaci strategické agendy. Komise představí připravované sdělení k dalšímu posílení rámce pro ochranu právního státu, pokud bude dokument do zasedání Rady schválen, proběhne diskuze o právním státu v Polsku dle čl. 7 odst. 1 Smlouvy o EU.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR
Číslo 356, týden od 8. do 14. července 2019 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: Jan Sochor* Kontakt: newsletter@vlada.cz